

Universiteit
Leiden

The Netherlands

**De normering van academisch ondernemerschap:
perspectieven vanuit het onderwijs(bekostigings)recht, het
Europees staatssteunrecht en de academische vrijheid &
wetenschappelijke integriteit**

Mohammad, A.H.A.

Citation

Mohammad, A. H. A. (2023, January 24). *De normering van academisch ondernemerschap: perspectieven vanuit het onderwijs(bekostigings)recht, het Europees staatssteunrecht en de academische vrijheid & wetenschappelijke integriteit. Meijers-reeks*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3513003>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3513003>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Literatuurlijst

Aalbers & Ament 2015

M. Aalbers & L. Ament, 'Nieuwe woningwet aangenomen door de Eerste Kamer', *Tijdschrift voor Staatssteun* 2015, nr. 2

AAUP 2014

AAUP, *Recommended Principles to Guide Academy-Industry Relationships*, 2014

Abreu & Grinevich 2013

M. Abreu & V. Grinevich, 'The nature of academic entrepreneurship in the UK: Widening the focus on entrepreneurial activities', *Research Policy* 2013, p. 408-422

Agerbeek 2003

F.R. Agerbeek, 'Brutaal of loyaal. Het EVRM en de ambtelijke klokkenluider', *NTM/NJCM-Bull.* 2003, p. 735

Adriaanse 2019

P.C. Adriaanse, 'Stimulerende steunverlening volgens het arrest Eesti Pagar', *NtER* 2019, 7/8

Albeda 1987

W. Albeda, 'Veranderende rol van universiteiten', *Christen-Democratische Verkenningen* 1987

Alexander & Childe 2013

A.T. Alexander & S.J. Childe, 'Innovation: A knowledge transfer perspective', *Production Planning & Control* 2013, p. 208-225

Algemene Rekenkamer 2019

Algemene Rekenkamer, *Zicht op revolverende fondsen van het Rijk*, 2019

Algemene Rekenkamer 2012

Algemene Rekenkamer, *Publieke organisaties en private activiteiten*, 2012

Algemene Rekenkamer 2005

Algemene Rekenkamer, *Publiek ondernemerschap Toezicht en verantwoording bij publiek-private arrangementen*, 2005

Al Khatib 2020

Al Khatib, 'Marktfalen' en Diensten van algemeen economisch belang', *Tijdschrift voor staatssteun* 2020, 4

Apple 1989

R.D. Apple, 'Patenting University Research: Harry Steenbock and the Wisconsin Alumni Research Foundation', *The History of Science Society*, Isis 1989

Ariens 1970

Th.E.H. Ariens, *Universitaire bestuursorganisatie*, Alphen a/d Rijn: Samson 1970

AWTI 2014

AWTI, *Regionale hotspots. Broedplaatsen voor innovatie*, oktober 2014

AWTI 2001

AWTI, *Handelen met kennis. Universitair octrooibeleid omwille van kennisbenutting*, juni 2001

AWTI 2020

AWTI, *Beter van start. De sleutel tot doorgroei van kennisintensieve start-ups*, oktober 2020

Backx 1994

H.A.M. Backx, *Het particulier onderwijs: een onderzoek naar de rol en de taak van de wetgever inzake het niet door de overheid bekostigde onderwijs, in het bijzonder het erkend onderwijs* (diss. Tilburg), [s.l.]; [s.n.] 1994

Baneke 2012

D. Baneke, 'De vette jaren: de Commissie-Casimir en het Nederlandse wetenschapsbeleid 1957-1970', *Studium* 2012

Barendt 2010

E. Barendt, *Academic Freedom and the law (a comparative study)*, Hart Publishing 2010

Barnes & Bero 1996

D.E. Barnes & L.A. Bero, 'Industry-Funded Research and Conflict of Interest: An Analysis of Research Sponsored by the Tobacco Industry through the Center for Indoor Air Research', *Journal of Health Politics, Policy and Law* 1996, p. 516-542

Barnes & Bero 1998

D.E. Barnes & L.A. Bero, 'Why Review Articles on the Health Effects of Passive Smoking Reach Different Conclusions', *JAMA* 1998, p. 1566-1570

Bekker 2020

R. Bekker, *Het rapport van de evaluatiecommissie RUG Yantai*, 2020

Bekkers, Gilsing & Van der Steen 2006

R. Bekkers, V. Gilsing & M. van der Steen, 'Determining Factors of the Effectiveness of IP-based Spin-offs: Comparing the Netherlands and the US', *The Journal of Technology Transfer* 2006, p. 545-566

Belmin & Zenger 2016

P. Belmin & H. Zenger, 'Research, Development and Innovation Aid', in: P. Werner & V. Verouden (red.), *EU State Aid Control. Law and Economics*, Kluwer Law International 2016

Berkhout 2016

E. Berkhout, 'De invloed van belastingadvieskantoren op het Nederlandse beleid', in: J. Schuiling (red.), *Nederland belastingparadijs. Leuker kunnen we het niet maken, wel eerlijker*, Den Haag: Oxfam Novib 2016

Berman 2008

E.P. Berman, 'Why Did Universities Start Patenting? Institution-Building and the Road to the Bayh-Dole Act', *Social Studies of Science* 2008

Berman 2012

E.P. Berman, *Creating the Market University. How academic science became an economic engine*, Princeton University Press

Bernthal 2018

J.D. Bernthal, 'The Evolution of Entrepreneurial Finance: A New Typology', *Brigham Young University Law Review* 2018, 4

Bero 2013

L.A. Bero, 'Tobacco industry manipulation of research in: EEA, *Late lessons from early warnings*, EEA Report No 1/2013, hoofdstuk 7

Black, Hopper & Band 2007

J. Black, M. Hopper & C. Band, 'Making a success of Principles-based regulation', *Law and Financial Markets Review* 2007, p. 191-206

Bok 2003

D. Bok, *Universities in the Marketplace: The Commercialization of Higher Education*, Princeton University Press 2003

Bokhorst 2014

A.M. Bokhorst, *Bronnen van legitimiteit: over de zoektocht van de wetgever naar zeggenschap en gezag* (diss. Tilburg), Bju 2014

Boot & Van de Ven 2012

A.W.A. Boot & J. van de Ven, 'Universiteit en onderzoek: dilemma's en integriteitsvraagstukken', *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie* 2012, p. 263-271

Braaksma, De Jong & Stam 2005

M. Braaskma, J.P.J. de Jong & E. Stam, 'Creatieve bedrijvigheid in Nederland. Structuur, ontwikkeling en innovatie', *EIM* 2005

Brandsen, Van de Donk & Kenis 2006

T. Brandsen, W.B.H.J. van de Donk & P.N. Kenis (red.), *Meervoudig bestuur: publieke dienstverlening door hybride organisaties*, Den Haag: Lemma 2006

Brandsen & Karré 2010

T. Brandsen & P.M. Karré, 'Hybride organisaties: een overzicht van het onderzoek in de Nederlandse bestuurskunde', *Bestuurswetenschappen* 2010

Bush 1945

V. Bush, *Science, the endless frontier. Report to the President on a Program for Postwar Scientific Research*, Washington: United States Government Printing Office 1945

Buts, Nicolaïdes & Pirlet 2019

C. Buts, P. Nicolaïdes & H. Pirlet, 'Puzzles of the State Aid Rules on RDI', *European State Aid Law Quarterly* 2019, 4

Cisneros 2014

M. Cisneros, *The Role of EU State Aid Law in Promoting a Pro-Innovation Policy. A Review from the Perspective of University-Industry R&D Cooperation* (diss. Maastricht), Intersentia 2014

Clark 1998

B.R. Clark, *Creating Entrepreneurial Universities. Organisational Pathways of Transformation*, Emerald Publishing 2001

Clarysse e.a. 2007

Clarysse e.a., 'Academic spin-offs, formal technology transfer and capital raising', *Industrial and Corporate Change* 2007, p. 609-640

Cohen Jehoram 1977

H. Cohen Jehoram, 'Octrooi voor uitvindingen, gedaan aan universiteiten en hogescholen', *BIE* 1977, p. 156-158

Commissie Verkenning Herziening Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2016

Commissie Verkenning Herziening Gedragscode Wetenschapsbeoefening, Adviesrapport, oktober 2016

CPB 2020

CPB, *Kansrijk innovatiebeleid (update)*, mei 2020

CPB 2017

CPB, *Analyse en internationale vergelijking sbir*, juni 2017

CPB 2016

CPB, *Kansrijk innovatiebeleid*, februari 2016

CPB 2015

CPB, *Financiering van start-ups en venture capital*, 17 september 2015

Cantaragiu 2012

R. Cantaragiu, 'Towards a conceptual delimitation of academic entrepreneurship', *Management & Marketing Challenges for the Knowledge Society* 2012, p. 684-700

Chartres, Fabbri & Bero 2016

N. Chartres, A. Fabbri & L.A. Bero, 'Association of Industry Sponsorship with outcomes of Nutrition Studies. A Systematic Review and Meta-analysis', *JAMA Internal Medicine* 2016, E1-E9

Davey e.a. 2018

Davey e.a. 2018, *The state of university-business cooperation in Europe*, EC 2018

Davey, Rossano & Van der Sijde 2016

T. Davey, S. Rossano & P. van der Sijde, 'Does context matter in academic entrepreneurship? The role of barriers and drivers in the regional and national context', *Journal of Technology Transfer* 2016/41

Debackere 2006

K. Debackere, 'Commercialisering van universitair onderzoek', in B. Pattyn and G. Van Overwalle (eds.), *Tussen Markt en Agora. Over het statuut van universitaire kennis*, Leuven, Peeters, 2006

De Baets 2021

A.H.M. De Baets, 'Academic Freedom between History and Human Rights in a Global Context', in: J. Zajda (red.), *Third International Handbook of Globalisation, Education and Policy Research*, Dordrecht: Springer 2021

De Baets 2020

A.H.M. De Baets, 'Academische vrijheid tussen geschiedenis en mensenrechten', in: K. van Berken & C. van Bruggen (red.), *Academische vrijheid: Geschiedenis en actualiteit*, Amsterdam: Boom 2020, p. 15-32

De Jong 2015

S. de Jong, *Engaging scientists. Organising Valorisation in the Netherlands* (diss. Leiden), Rathenau Instituut 2015

De Melo-Martín 2019

I. De Melo-Martín, 'The commercialization of the biomedical sciences: (mis)understanding bias', *History and Philosophy of the Life Sciences* 2019, 34

Den Ouden, Jacobs & Van den Brink 2021

W. den Ouden, M.J. Jacobs & J.E. van den Brink, *Subsidierecht* (Mastermonografieën staats- en bestuursrecht), Deventer: Kluwer 2021

Den Ouden & Van den Brink 2016

W. den Ouden & J.E. van den Brink, 'De subsidie nieuwe stijl. Publiek geld verplicht?', *NJB* 2016

- De Wit 2018
A.M. de Wit, 'Het arrest-gemeente Borsele: het laatste woord nog niet over gezegd', *Weekblad Fiscaal Recht* 201, 175
- De Zwart, Broeks & Boot 2016
S. de Zwart, L. Broeks & J. Boot, *Inventarisatie en analyse historische cases publiek/privaat ten behoeve van het Ministerie van OCW*, Berenschot 16 december 2016
- Diercks e.a. 2018
G. Diercks, P. Faasse, B. van der Meulen & P. Diederén, e.a., *Met gepaste afstand. Onafhankelijkheid en integriteit bij onderzoek door rijksinstellingen*, Rathenau Instituut 2018
- Díez-Vial & Montoro-Sánchez 2016
I. Díez-Vial & M. Montoro-Sánchez, 'How knowledge links with universities may foster innovation: The case of a science park', *Technovation* 2016, p. 41-52
- Dokter 1989
H.D. Dokter, 'De universitaire uitvinder en artikel 10 Rijksoctrooiwet', *BIE* 1989/3
- Dorsman & Knegtmans 2007
L.J. Dorsman & P.J. Knegtmans (red.), *Onderzoek in opdracht. De publieke functie van het universitaire onderzoek in Nederland sedert 1876*, Hilversum: Verloren 2007
- Dorsman 2007
L.J. Dorsman, 'Inleiding: onderzoek in opdracht', in: L.J. Dorsman & P.J. Knegtmans (red.), *Onderzoek in opdracht. De publieke functie van het universitaire onderzoek in Nederland sedert 1876*, Hilversum: Verloren 2007
- Dosi e.a. 2006
G. Dosi, P. Llerena & M.S. Labini, 'The relationships between science, technologies and their industrial exploitation: An illustration through the myths and realities of the so-called "European Paradox"', *Research Policy* 2006, p. 1450-1464
- Drahmann 2015
A. Drahmann, *Transparante en eerlijke verdeling van schaarse besluiten: een onderzoek naar de toegevoegde waarde van een transparantieplichting bij de verdeling van schaarse besluiten in het Nederlandse bestuursrecht* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2015
- Drahmann 2011
A. Drahmann, 'Is het strikte onderscheid tussen subsidie- en opdrachtverlening nog houdbaar?', *Gst.* 2011/115
- Europese Commissie & OESO 2012
Europese Commissie & OESO, *A Guiding Framework for Entrepreneurial Universities*, 18 december 2012
- Fagerberg, Mowery & Nelson 2006
J. Fagerberg, D.C. Mowery & R. Nelson, (red.), *The Oxford Handbook of Innovation*, Oxford University Press 2006
- Feddema & Van den Muijzenberg 1977
H. Feddema & O.D. van den Muijzenberg, 'Was de Utrechtse opleiding een petroleum faculteit?', *Amsterdam sociologisch tijdschrift* 1977
- Fierstra 2017
M.A. Fierstra, 'Staatssteun en economische activiteiten van de kerk', *NtER* 2017/7

Foppen 1989

J.W. Foppen, 'Taken van het Wetenschappelijk Onderwijs sinds 1815', *Tijdschrift voor hoger onderwijs* 1989, 3

Fuller 1969

L.L. Fuller, 'The morality of law', New Haven & London: Yale University Press 1969

Gerards 2020

J.H. Gerards e.a. (red.), *Sdu Commentaar EVRM – Deel 1*, Den Haag: Sdu 2020, onderdeel C.1.1

Gerards & Bomhoff 2007

J.H. Gerards & J.A. Bomhoff, 'Categorisering als alternatief voor belangenafweging?', in: J.A. Pontier, *Alles afwegende*, Ars Aequi 2007

Gerzon 1983

F. Gerzon, Professor Ir Adrien Huët, 'Een strijder voor de herinvoering van een Nederlandse Octrooiwet', *De Industriële Eigendom* 1983/7

Gideon 2017

A. Gideon, *Higher Education Institutions in the EU: Between Competition and Public Service*, T.M.C. Asser Press 2017

Gotkin 2012

J. Gotkin, *The United States Bayh-Dole Act and its Effect on University Technology Transfer*, Nomos 2012

Granieri & Renda 2012

M. Granieri & A. Renda, *Innovation Law and Policy in the European Union: Towards Horizon 2020*, Springer-Verlag Italia 2012 (e-book)

Granstrand 2013

O. Granstrand, Innovation and Intellectual Property Rights, in: E.F. Damsgaard & M.C. Thursby, University entrepreneurship and professor privilege, *Industrial and Corporate Change* 2013

Greaves & Scicluna 2010

Greaves & A. Scicluna, 'Commercialization and competition in the education services sector. Challenges to the education services sector from the application of Articles 101 and 102 TFEU', *International Journal for Education Law and Policy* 2010

Gribnau & Dusarduijn 2018

S.M.H. Dusarduijn & J.L.M. Gribnau J.L.M. 2018, 'Principles-based legislation in context: a Dworkinian perspective', Working Papers on SSRN. [Working paper]

Grimaldi, Kenney & Siegel 2011

R. Grimaldi, M. Kenney, D. S. Siegel, M. Wright, '30 years after Bayh-Dole: Re-assessing academic entrepreneurship', *Research Policy* 2011, p. 1045-1057

Grit 2000

K.J. Grit. *Economiseren als probleem. Een studie naar de bedrijfsmatige stad en de ondernemende universiteit* (diss. Groningen), Van Gorcum 2000

Groen 2017

J. Groen, *Academische vrijheid: een juridische verkenning* (diss. Rotterdam), Erasmus University Rotterdam 2017

Haring 2019

M.J. Haring, *With a little help from my friends. A study of the development of social networks of student entrepreneurs over time during and after a venture creation program* (diss. VU Amsterdam), 2019

Hayter, Nelson, Zayed & O' Conor 2018

C.S. Hayter, A.J. Nelson, S. Zayed & A. O'Connor, 'Conceptualizing Academic Entrepreneurship Ecosystems: A Review, Analysis and Extension of the Literature', *The Journal of Technology Transfer* 2018, p. 1039-1082

Hayter & Rooksby 2015

C.S. Hayter & J.H. Rooksby, 'A legal perspective on university technology transfer,' *Journal of Technology Transfer* 2016

Hess 1997

D.J. Hess, *Science Studies. An advanced introduction*, New York University Press 1997

Hessels & Deuten 2012

L. Hessels & J. Deuten, *De coördinatie van publiek-privaat onderzoek. Van variëteit naar maatwerk*, Den Haag: Rathenau 2012

Hladchenko 2016

M. Hladchenko, 'Knowledge valorisation- a route of knowledge that ends in surplus value (on example of the Netherlands),' *International Journal of Education Management* 2016

Hohfeld 1917

Hohfeld, 'Fundamental Legal Conceptions Applied in Judicial Reasoning', *The Yale Law Journal* 1917, 8

Horlings, Gurney, Deuten & Van Drooge 2013

E. Horlings, Gurney, J. Deuten & L. van Drooge, *Patentaanvragen door kennisinstellingen*, Den Haag: Rathenau Instituut 2013

Huijnen 2007

P. Huijnen, 'Universiteit, Bedrijfsleven en de opkomst van de beroepsonderzoeker, 1880-1940', in: L.J. Dorsman & P.J. Kneegtmans, *Onderzoek in opdracht: de publieke functie van het universitaire onderzoek in Nederland sedert 1876*, Hilversum: Verloren 2007

Inspectie van het Onderwijs 2019

Inspectie van het Onderwijs, *Rapport van een specifiek onderzoek naar de financiering van de aanloopkosten voor Yantai door de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn er publieke middelen gebruikt voor Yantai?*, juni 2019

Inspectie van het Onderwijs 2018

Inspectie van het onderwijs, *Hoger Onderwijs voor Ouderen*, 28 november 2018

Inspectie van het Onderwijs 2015

Inspectie van het onderwijs, *Private activiteiten van bekostigde onderwijsinstellingen. Rapportage over een inventariserend onderzoek 2012-2014*, mei 2015

In 't Veld 1997

R.J. in 't Veld, *Noorderlicht, over scheiding en samenballing*, Den Haag: VUGA 1997

In 't Veld 1995

R.J. in 't Veld, *Spelen met vuur. Over hybride organisaties*, Den Haag: VUGA 1995

Jackimowicz e.a. 2017

K. Jackimowicz e.a., *New financial instruments for innovation as a way to bridge the gaps of EU innovation support*, EC 2017

Jacobs 1994

J. Jacobs, *Systems of survival*, New York: Vintage Books 1994

Jak 2014

N. Jak, *Semipublieke instellingen: De juridische positie van instellingen op het snijvlak van overheid en samenleving* (diss. VU Amsterdam), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014

Jansen, Driessen & Fontaine 2022

J. Jansen, N. Driessen & T.E. Fontaine, 'Een vak apart: Onderwijsdiensten op de interne markt', *SEW* 2022/41

Jansens 1996

M. Jansens, *Uitvindingen in dienstverband met bijzondere aandacht voor uitvindingen aan universiteiten*, Brussel: Bruylant 1996

Janssen 2018

W.A. Janssen, *EU Public Procurement Law & Self-organisation. A Nexus of Tensions & Reconciliations* (diss. Utrecht), Eleven International Publishing 2018

Janssen e.a. 2018

M. Janssen e.a., *Eindevaluatie Valorisatieprogramma*, Dialogic 2018

Jongbloed & Van der Sijde 2008

B. Jongbloed & P. van der Sijde, 'Over het slechten van barrières voor kennistransfer tussen universiteit en het midden- en kleinbedrijf', *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs* 2008/3

Jongbloed & Zomer 2012

B.W.A. Jongbloed & A. Zomer, 'Valorisation, Knowledge Transfer and IP. Creating Value from Academic Knowledge', in: P. Temple (red.), *Universities in the Knowledge Economy: Higher education organisation and global change*, London/New York: Routledge 2012

Kabel, Hugenholtz, Alberdink Thijm & Bosscher 2001

J.J.C. Kabel, P.B. Hugenholtz, Chr. Alberdink Thijm & D.J.B. Bosscher, *Kennisinstellingen en informatiebeleid. Lusten en lasten van de publieke taak*, Instituut van het Informatie recht, Universiteit van Amsterdam 2001

Kearns, Schmidt & Glantz 2016

C.E. Kearns, A.A. Schmidt & S.A. Glantz, 'Sugar Industry and Coronary Heart Disease research. A Historical Analysis of Internal Industry Documents', *JAMA Internal Medicine* 2016, p. E1-E6

Kenesei 2017

I. Kenesei, 'University Autonomy in Hungary in Perspective', in: M. Ignatieff & S. Roch (red.), *Academic Freedom: The Global Challenge*, Central European University Press 2017, p. 123-128

Kjaergard & Als-Nielsen 2002

L.L. Kjaergard & B. Als-Nielsen, 'Association between competing interests and authors' conclusions: epidemiological study of randomised clinical trials published in the BMJ', *BMJ* 2002, 325

- Kochenkova, Grimaldi & Munari 2015
A. Kochenkova, R. Grimaldi & F. Munari, 'Public policy measures in support of knowledge transfer activities: a review of academic literature', *The Journal of Technology Transfer* 2015
- Kooij 2015
H.-J. Kooij, 'Object formation and subject formation: The innovation campus in the Netherlands,' *Planning Theory* 2015
- KNAW 2018A
KNAW, *Wederzijdse versterking. Hoe publieke en private investeringen in onderzoek en ontwikkeling samenhangen*, 2018
- KNAW 2018B
KNAW, *Vrijheid van wetenschapsbeoefening*, maart 2018
- KNAW 2014
KNAW, *Benutting van octrooien op resultaten van wetenschappelijk onderzoek*, 2014
- KNAW 2003
KNAW, *De gevolgen van het octrooieren van humane genen voor het wetenschappelijk onderzoek in Nederland. Advies van de commissie genoctrooien*, 2003
- KNAW 2001
KNAW, *Notitie Wetenschappelijke Integriteit. Over normen van wetenschappelijk onderzoek en een Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI)*, 2001
- Knook, Nouhuys & Heijnsbroek 2020
A.D.L. Knook, J.F. van Nouhuys & P. Heijnsbroek, 'Kroniek Europese en nationale jurisprudentie staatssteunrecht 2018-2019', *Tijdschrift voor aanbestedingsrecht en staatssteun* 2020, p. 32-40
- Knook 2018
A.D.L. Knook, *Staatssteun: handboek voor de praktijk*, Kluwer 2018
- Köbben & Tromp 1999
A.J.F. Köbben & H. Tromp, *De onwelkome boodschap, of hoe de vrijheid van De onwelkome boodschap, of hoe de vrijheid van wetenschap bedreigd wordt*, Amsterdam: Jan Mets 1999
- KNAW 2005
KNAW, *Wetenschap op bestelling. Over de omgang tussen wetenschappelijk onderzoekers en hun opdrachtgevers* (KNAW-werkgroep opdrachtonderzoek), Amsterdam, 25 september 2006
- Koeman e.a. 2005
J.H. Koeman e.a. (red.), *Wetenschappelijk onderzoek: dilemma's en verleidingen*, Amsterdam: KNAW 2005
- Koenraad 2019
L.M. Koenraad, 'Rechtszekerheidsbeginsel', in: T. Barkhuysen e.a. (red.), *25 jaar Awb. In eenheid en verscheidenheid*, Deventer: Kluwer 2019/22.2.4
- Krimsky 2012
S. Krimsky, 'Do Financial Conflicts of Interest Bias Research? An Inquiry into the 'Funding Effect'', *Hypothesis, Science, Technology & Human Values* 2012, p. 566-587
- Kwikkers 2019
P.C. Kwikkers, *Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek. Toelichtend Commentaar*, Sdu 2019

Kwikkers 2012

P.C. Kwikkers, 'Artikel 1.6. Academische vrijheid', 16 november 2012, Schoolmanagementtotaal.nl (SDU)

Leefmann 2021

Leefmann, 'How to Assess the Epistemic Wrongness of Sponsorship Bias? The Case of Manufactured Certainty', *Frontiers in Research Metrics and Analytics* 2021, 6

Leisyte 2011

L. Leisyte, 'University commercialization policies and their implementation in the Netherlands and the United States', *Science and public policy* 2011

Lesser e.a. 2017

L.I. Lesser e.a., 'Relationship between Funding Source and Conclusion among Nutrition-Related Scientific Articles', *PLoS Medicine* 2017/1

Lexchin 2012

J. Lexchin, 'Those who have the gold make the evidence: how the pharmaceutical industry biases the outcomes of clinical trials of medications', *Science and Engineering Ethics* 2012, p. 254

Lieftink e.a. 2018

B. Lieftink e.a., *Evaluatie Vroege-fasefinanciering. Onderzoeksrapportage*, KplusV 2018

Lintsen & Velzing 2012

H. Lintsen & E-J Velzing, *Onderzoekscoördinatie in de gouden driehoek. Een geschiedenis*, Rathenau Instituut 2012

Lorenz 2005

C. Lorenz, 'De universiteiten en het New Public Management', in: C. Lorenz (red), *If you're so smart, why aren't you rich? Universiteit, markt en management*, Amsterdam: Boom 2008

L'Ortije 2017

D. L'Ortije, *Bijdragen aan het publiek belang door publiek- (semi)private investeringsfondsen. Bijdragen aan het publiek belang door publiek- (semi)private investeringsfondsen*, Rotterdam 2017

Louw 2011

R.G. Louw, *Het Nederlands hoger onderwijsrecht: een thematisch commentaar op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek* (diss. Leiden), Leiden University Press 2011

Martínez & Sterzi 2020

C. Martínez & V. Sterzi, 'The impact of the abolishment of the professor's privilege on European university-owned patents', *Industry and Innovation* 2020

Mazzucato 2017

M. Mazzucato, *De ondernemende staat: waarom de markt niet zonder overheid kan*, Nieuw Amsterdam 2017

McGandy, Hegsted & Stare 1967

R.B. McGandy, D.M. Hegsted & F.J. Stare, 'Dietary fats, carbohydrates and atherosclerotic vascular disease', *New England Journal of Medicine* 1967, p. 186-192; 245-247

McKusic 1948

V.L. McKusic, 'A Study of Patent Policies in Educational Institutions, Giving Specific Attention to the Massachusetts Institute of Technology', *Journal of the Franklin Institute* 1948, p. 193-225

Merton 1973

R.K. Merton, *The Sociology of Science Theoretical and Emperical Implication* (edited and with an introduction by Norman W. Storer), Chicago & London: The University of Chicago Press 1973

Munari, Sobrero & Toschi 2017

F. Munari, M. Sobrero & L. Toschi, 'Financing technology transfer: assessment of university-oriented proof-of-concept programmes', *Technology Analysis & Strategic Management* 2017, p. 233-246

Mautner 2005

G. Mautner, 'The Entrepreneurial University: a discursive profile of a higher education buzzword', *Critical Discourse Studies* 2005

Mian, Lamine & Fayolle 2016

S. Mian, W. Lamine & A. Fayolle, 'Technology Business Incubation', *Technovation* 2016

Miller e.a. 2018

M. Miller e.a., 'Entrepreneurial academics and academic entrepreneurs: A systematic literature review', *International Journal of Technology Management* 2018

Ministerie van Economische Zaken 2001

Ministerie van Economische Zaken, *Intellectueel eigendom en innovatie: over de rol van intellectueel eigendom in de Nederlandse kenniseconomie*, Den Haag 2001

Mohammad 2016

A.H.A. Mohammad, 'Universiteiten en hogescholen in de Wet markt en overheid', *Markt & Mededinging* 2016

Mohammad 2015

Mohammad, 'Ongelijke spelregels voor het online onderwijs', *SEW* 2015/10

Mohammad 2013

A.H.A. Mohammad, 'Instellingen voor hoger onderwijs op de markt. Normen voor investeringen in private activiteiten', *Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid* 2013

Mommers 2002

L. Mommers, *Applied legal epistemology. Building a knowledge-based ontology of the legal domain* (diss. Leiden), SIKS 2002

Mowery & Sampat 2005

D.C. Mowery & B.N. Sampat, 'The Bayh-Dole Act of 1980 and University-Industry Technology Transfer: A Model for Other OECD Governments?', *Journal of Technology Transfer* 2005, p. 115-127

Mouwen & Van Bijsterveld 2000

C.A.M. Mouwen & S.C. van Bijsterveld, *De hybride universiteit, het onverenigbare verenigd?*, Den Haag: Vuga 2000

Mowery e.a. 2001

D.C. Mowery e.a., 'The Growth of Patenting and Licensing by U.S. Universities: An Assessment of the Effects of the Bayh-Dole Act of 1980', *Research Policy* 2001

Mowery & Sampat 2001A

D.C. Mowery & B.N. Sampat, 'Patenting and Licensing University Inventions: Lessons from the History of the Research Corporation', *Industrial and Corporate Change* 2001

Mowery & Sampat 2001B

D.C. Mowery & B.N. Sampat, 'University Patents and Patent Policy Debates in the USA, 1925–1980', *Industrial and Corporate Change* 2001

Munari, Sobrero & Toschi 2017

F. Munari, M. Sobrero & L. Toschi, Financing technology transfer assessment of university-oriented proof-of-concept programmes, *Technology analysis & Strategic Management* 2017

Ng 2020

W.K.B. Ng, *Demand-driven science parks: the perceived benefits and trade-offs of tenant firms with regard to science park attributes* (diss. Eindhoven), Eindhoven: Technische Universiteit Eindhoven 2020

Nicolaï 2016

P. Nicolaï, 'Rechtszekerheid en eisen van behoorlijk bestuur', in: T. Barhuysen e.a. (red.), *AB Klassiek. Standaarduitspraken bestuursrecht, opnieuw en thematisch geannoteerd*, Deventer: Kluwer 2016

Nicolaides 2016A

P. Nicolaides, *State Aid Uncovered. Critical Analysis of Developments in State Aid* 2015, Lexxion 2016

Nicolaides 2016B

P. Nicolaides, 'The Pricing of Access to Publicly-Funded Research Infrastructure and State Aid Rules', *European State Aid Law Quarterly* 2016

Nieuwenhuis 2011

A. Nieuwenhuis, 'Voorafgaand verlof', *NJCM-bull.* 2011/1, p. 24-43

Nistor 2011

L. Nistor, *Public Services and the European Union. Healthcare, Health Insurance and Education Services*, T.M.C. Asser Press 2011

OECD 2022

OECD, *Continuing Education and Training and the EU Framework on State Aid. Implications for the Public Higher Education Sector in Brandenburg*, 25 april 2022

OECD 2018

OECD, *Supporting Entrepreneurship and Innovation in Higher Education in The Netherlands*, 2018

OECD 2014

OECD, *OECD Reviews of Innovation Policy: The Netherlands*, 2014

OECD 2003

OECD, *Turning Science into Business. Patenting and Licensing at Public Research Organisations*, 2003

OECD 1996

OECD, *The Knowledge Based Economy*, Paris: OECD 1996

O'Shea e.a. 2014

R.P. O'Shea e.a., 'University based entrepreneurship: a synthesis of the literature', in: J.A. Thomas & R.P. O'Shea, *Building Technology Transfer within Research Universities. An entrepreneurial approach*, Cambridge University Press 2014

Palmer 1934

A.M. Palmer, 'University Patent Policies', *Journal of the Patent Office Society* 1934

Perkmann e.a. 2013

M. Perkmann e.a., 'Academic engagement and commercialisation: A review of the literature on university-industry relations', *Research Policy* 2013, p. 423-442

Pitsakis, Souitaris & Nicolaou 2015

K. Pitsakis, V. Souitaris & N. Nicolaou, 'The Peripheral Halo Effect: Do Academic Spinoffs Influence Universities' Research Income?', *Journal of Management Studies* 2015

Philpott e.a. 2011

K. Philpott, L. Dooley, C. O'Reilly & G. Lupton, 'The entrepreneurial university: Examining the underlying academic tensions', *Technovation* 2011, p. 161-170

Polak 1972

J.M. Polak, *De universitaire onderzoeker*, Rede uitgesproken op 1 september 1972 bij het einde van het studiejaar 1971-1972 door de Rector Magnificus

Popelier 2004

P. Popelier, *De wet juridisch bekeken*, Brugge: De Keure 2004

Potter 1934

A.A. Potter, 'Research and Invention in Engineering Colleges', *Science* 1934

Putting 2018

S. Putting, *Publiek geld in een privaat jasje. Een onderzoek naar de waarborgen die in acht zouden moeten worden genomen bij het uitgeven van publiek geld middels het revolutionerend fonds UNIQ*, Leiden 2018

PwC & Van Doorne 2005

PwC & Van Doorne, *Onderzoek naar de problematiek Markt en Overheid*, Den Haag, 20 april 2005

Radder 2010

H. Radder (red.), *The Commodification of Academic Research: Science and the Modern University*, University of Pittsburgh Press 2010

Rasmussen & Sørheim 2012

E. Rasmussen & R. Sørheim, 'How governments seek to bridge the financing gap for university spin-offs: proof-of-concept, pre-seed and seed funding', *Technology Analysis & Strategic Management* 2012, p. 663-678

Redactie 1868

Redactie, 'Een dringend woord over een niet-politieke hervorming', *De Economist* 1868

Rijlaarsdam 2005

A. Rijlaarsdam, *Octrooi en dienstbetrekking. Een voorstel tot verbetering van de positie van de werknemer-uitvinder* (diss. Delft), Delft: 2005

Rijlaarsdam 2000

A. Rijlaarsdam, 'Art. 12 lid 3 ROW 1995 is in strijd met een internationaal verdrag en niet verbindend', *BIE* 2000, p. 301-330

Robertson 1917

T.B. Robertson, 'The Utilization of Patents for the Promotion of Research', *Science* 19 oktober 1917

Rodríguez-Navarro & Narin 2018

A. Rodríguez-Navarro & F. Narin, 'European Paradox or Delusion. Are European Science and Economy Outdated?', *Science and Public Policy* 2018

Rooney 1992

P. Rooney, 'On Values in Science: Is the Epistemic/Non-Epistemic Distinction Useful?', *PSA: Proceedings of the Biennial Meeting of the Philosophy of Science Association* 1992

Rothan 2009

D.J. Rothan, W.J. McDonald, D. Berkowitz et al., 'Professional Medical Associations and Their Relationships With Industry: A Proposal for Controlling Conflict of Interest', *JAMA* 2009, p. 1367-1372

Rothermel, Agung & Jiang 2007

F.T. Rothermel, S.D. Agung & L. Jiang, 'University entrepreneurship: a taxonomy of the literature', *Industrial and Corporate Change* 2017/4

Ruffert & Steinecke 2011

M. Ruffert & S. Steinecke, *The Global Administrative Law of Science*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2011

Rutgers 2017

F. Rutgers, *Who owns intellectual property created by students? An assessment of the Dutch legal system* (masterscriptie Tilburg University), 2017

Sam & Van der Sijde 2014

C. Sam & P. Van der Sijde, 'Understanding the concept of the entrepreneurial university from the perspective of higher education models', *Higher Education* 2014

Sandström 2018

C. Sandström, 'Public Policy for Academic Entrepreneurship: A review and critical discussion Public Policy for Academic Entrepreneurship: A review and critical discussion', *The Journal of Technology Transfer* 2018

Sánchez-Barrioluengo & Benneworth 2019

M. Sánchez-Barrioluengo & P. Benneworth, 'Is the entrepreneurial university also regionally engaged? Analysing the influence of university's structural configuration on third mission performance', *Technological Forecasting and Social Change* 2019, p. 206-218

Sarwas 2010

C. Sarwas, 'Towards the Third Generation University. Managing the University in Transition' (Buchbesprechung), *Wissenschaftmanagement*, p. 57-58

Sauter 2015

W. Sauter 2015, *Public Services in EU Law*, Cambridge University Press 2015

Schlössels & Zijlstra 2010

R.J.N. Schlössels & S.E. Zijlstra, 'Formeel rechtszekerheids- of duidelijkheidsbeginsel', in: R.J.N. Schlössels & S.E. Zijlstra (red.), *Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat*, Deventer: Wolters Kluwer, 2010

Schmitz e.a. 2017

A. Schmitz, D. Urbano & M. Guerrero, 'Activities related to Innovation and Entrepreneurship in the Academic Setting: A Literature Review, in: M. Pertis-Ortiz e.a., *Entrepreneurial Universities. Innovation*', *Technology and Knowledge Management* 2017

Schinkel 2015

W. Schinkel, 'Wat zijn de publieke taken van de universiteit?', *Beleid en Maatschappij* 2015, 1

Scholten 1928

L.W.G. Scholten, *Thorbecke en de vrijheid van onderwijs tot 1848* (diss. Utrecht), Utrecht: Schotanus & Jens 1928

Schot e.a. 2003

J.W. Schot e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw. Deel 7. Techniek en modernisering, balans van de twintigste eeuw*, Stichting Historie der Techniek, z.p. [Eindhoven]/Walburg Pers, Zutphen 2003

Schuyt 2019

K. Schuyt, *Scientific integrity: The rules of Academic Research*, Leiden University Press 2019

Schuyt 2014

K. Schuyt, *Tussen fout en fraude: integriteit en oneerlijk gedrag in wetenschappelijk onderzoek*, Leiden University Press 2014

Shane 2004

S. Shane, *Academic Entrepreneurship. University Spinoffs and Wealth Creation*, Edward Elgar Publishing 2004

Siegel, Link & Wright 2014

A.N. Siegel, S. Link & M. Wright, *The Chicago Handbook of University Technology Transfer and Academic Entrepreneurship*, Chicago & London: The University of Chicago Press 2014

Simon 1989

M. Simon, *De Strategisch Functie Typologie*, Deventer: Kluwer 1989

Slaughter & Leslie 1999

S. Slaughter & L. L. Leslie, *Academic Capitalism, Politics, Policies and the Entrepreneurial University*, The John Hopkins University Press 1999

Sluijs 2021

J.P. Sluijs, 'Ongehinderd ondernemen. Hoe commerciële initiatieven van ZBO's buiten het mededingingsrecht opereren', *NJB* 2021, 29

Swennen 2008

H. Swennen, 'Onderwijs en Mededingingsrecht', *Tijdschrift voor Onderwijsrecht & Onderwijsbeleid* 2008, afl. 4

Tenreiro & Ianakiev 2016

C. Tenreiro & F. Ianakiev, 'Research, development en Innovation', in: N. Pesaresi, K. Van de Castele, L. Flynn & C. Siaterli (red.), *EU Competition Law*. Volume IV. State Aid. Book One, Deventer & Leuven: Claes Casteels 2016

Van Asperen 2019

P. van Asperen, 'Publieke financiering met aandelenkapitaal. Is een aandelenparticipatie vanuit een 'revolving fund' een subsidie?', *Gst.* 2019/83

Van de Gronden 2019

J.W. van de Gronden, 'Het hoger onderwijs in Nederland en de EU-regels voor de interne markt en mededinging', *SEW* 2019/40

Van den Brink 2018

J.E. van den Brink, *Realistisch revolven. Het revolverend fonds met een Europese touch*, Deventer: Kluwer 2018

Van den Brink 2012

J.E. van den Brink, *De uitvoering van Europese subsidieregelingen in Nederland: juridische knelpunten en uitdagingen* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2012

Van den Broek-Honingh, Schel & Vennekens 2020

N. van den Broek-Honingh, M. Schel & A. Vennekens, *Ontwikkeling derde geldstroom en beïnvloeding van wetenschappelijk onderzoek – Een data- en literatuuronderzoek ter beantwoording van de motie-Westerveld*, Den Haag: Rathenau Instituut

Van den Heuvel 2018

R.L.G. van den Heuvel, *Duidelijkheid van fiscale wetgeving: een onderzoek naar een nadere invulling van de kwaliteitseis van eenvoud, duidelijkheid en toegankelijkheid voor fiscale wetgeving* (diss. Leiden), 2018, <<https://scholarlypublications.universiteit-leiden.nl/access/item%3A2974358/view>>

Van Delden e.a. 1987

A.Th. van Delden e.a., *Naar een ondernemende universiteit* (Nederlands Gesprek Centrum), Utrecht/Antwerpen: Veen 1987

Van der Meer & Spieksma 1998

J. van der Meer & A.T. Spieksma, *Een academische zaak, deel II: een institutioneel onderzoek naar universiteiten op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs (1945) 1960-1997, 1998*

Van Nuland & Franssen 2013

N. van Nuland & T. Franssen, 'Grenzen aan ondernemen,' in: D. van Tilborg & S. Bakhtari, *De markt(on)macht van de overheid. De overheid als opdrachtgever, ondernemer, financier en marktmeester*, Deventer: Den Hollander 2013

Van der Sijde & Jongbloed 2009

P. van der Sijde & B.W.A. Jongbloed, 'Hoe de barrières voor kennistransfer tussen universiteit en MKB te slechten?', in: P. Schramada (red.), *Handboek effectief opleiden*, Den Haag: Reed Business 2009

Van der Sijde, Groen & Van Benthem 2004

P. van der Sijde, A. Groen & J. Van Benthem, 'Academisch ondernemen aan de Universiteit Twente', in: W. Hulsink, D. Manuel & E. Stam (red.), *Ondernemen in netwerken. Nieuwe en groeiende bedrijven in de informatiesamenleving*, Assen: Van Gorcum 2004

Van Dommelen 1993

J. van Dommelen, 'Bijklussende hoogleraren: een overzicht van opvattingen en argumenten', in: H.L. Verster (red.), *Verdiensten van de ondernemende universiteit*, Erasmus Universiteit Rotterdam 1993

Van Dongen 2018

P.H. van Dongen, *How academic patents shape innovations: A study into factors that determine the use of patents in pathways of research commercialisation* (diss. VU Amsterdam), 2018

Van Dongen, Winnink & Tijssen 2014

P. van Dongen, J. Winnink & R. Tijssen, 'Academic inventions and patents in the Netherlands: A case study on business sector exploitation', *World Patent Information* 2014, p. 27-32

Van Gestel 2021

Van Gestel, 'Wettelijke bescherming van de academische vrijheid?', *RegelMaat* 2021, 4

Van de Gronden 2019

J.W. van de Gronden, 'Het hoger onderwijs in Nederland en de EU-regels voor de interne markt en mededinging', *SEW* 2019

Van Gelderen, Verduyn & Masurel 2012

M. van Gelderen, K. Verduyn & E. Masurel, *Entrepreneurship in Context*, Edward Elger 2012

Van Male 2018

R. van Male, 'Klassiek bestuursrecht: lening bestuursrecht voor een lenig bestuur', *NTB* 2018, p. 216

Van Steijn 1990

F. van Steijn 1990, *The Universities in Society. A study of Part-time Professors in the Netherlands* (diss. UvA 1990)

Van Strien & Meijerman 2015

J. van Strien & V.L. Meijerman, 'Overheid in last. Belast of niet belast, dat is de vraag!', in: F.P.G. Pötgens & J. van Strien, *De publieke overheid; waar ligt de (fiscale) grens?*, Deventer: Kluwer 2015

Verdult e.a. 2019

V. Verdult e.a., *Extern onderzoek naar alle personele kosten van de voorbereidingsfase Yantai. Eindrapport*, Rotterdam, Ecorys 25 januari 2019

Vester 1993

H.L. Vester (red.), *Verdiensten van de ondernemende universiteit. Analyse en opinies over betaalde dienstverlening door Nederlandse universiteiten*, Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam 1993

Vleggeert

J. Vleggeert, *Over onafhankelijkheid, de verschraling van het fiscale debat en wat we daaraan kunnen doen* (Oratie. Instituut voor Fiscale en Economische vakken, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden), 30 oktober 2020

Von Wendland 2015

B. von Wendland, 'New Rules for State Aid for Research, Development and Innovation', *European State Aid Law Quarterly* 2015, 1

Vrielink e.a. 2010

J. Vrielink e.a., *Academic Freedom as a Fundamental Right*, LERU 2010

Vrieland e.a. 2011

Vrielink e.a. 2011, 'Academic Freedom as a Fundamental Right', *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2011, p. 117-141

VSNU 2019

VSNU, *Publiek-private activiteiten in het wo. Overzicht van activiteiten, risico's en beheersmaatregelen*, april 2019

Weerdenburg 1987

J. Weerdenburg, 'Tien jaar wetenschapswinkels', in: F. Pennings & J. Weerdenburg, *Een deurtje in de toren. Tien jaar Wetenschapswinkels*, Bureau Studium generale, Rijksuniversiteit Utrecht 1987

Wieland 2018

J. Wieland, *De bescherming van concurrentiebelangen in het bestuursrecht*, Boom Juridische uitgevers 2018

Wissema 2009

J.G. Wissema, *Towards the Third Generation University: Managing the University in Transition*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2009

Wright 2007

M. Wright, *Academic Entrepreneurship in Europa*, Edward Elgar 2007

Wood 2011

M.S. Wood, 'A process model of academic entrepreneurship', *Business Horizons* 2011, p. 153-161

WRR 2013

WRR, *Naar een lerende economie. Investeren in het vermogen van Nederland*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2013

Zeeuw 1969

R.A. Zeeuw, 'Het recht op octrooi bij de Nederlandse Universiteiten en hogescholen', *Chemisch Weekblad* 1969

Zijlstra 2009

S.E. Zijlstra, *Bestuurlijk organisatierecht*, Deventer: Kluwer 2019

Zijlstra 2012A

S.E. Zijlstra, 'Wetgeven in een democratische rechtsstaat', in: S.E. Zijlstra & T.C. Borman e.a. (red.), *Wetgeven. Handboek voor de centrale en decentrale overheid*, Deventer: Kluwer 2012

Zijlstra 2012B

S.E. Zijlstra, *De waarde van wetgevingstechniek* (Preadvies Christen Juristen Vereniging), Amsterdam: Paris 2012

Zomer & Jongbloed 2010

A.H. Zomer & B.W.A. Jongbloed, 'Do Spin-Offs Make the Academics' Heads Spin?', *Minerva* 2010

Zoontjens 2021

P.J.J. Zoontjens, *Tekst & Toelichting WHW 2021*, Sdu 2021

Zoontjens 2019

P.J.J. Zoontjens, *Onderwijsrecht. Eenheid in verscheidenheid*, Boom Juridische uitgevers 2019

Zoontjens 1993

P.J.J. Zoontjens, *Vrijheid van wetenschap: juridische beschouwingen over wetenschapsbeleid en hoger onderwijs* (diss. Tilburg), W.E.J. Tjeenk Willink 1993

MEDIABERICHTEN EN OPINIES

Bruijns 2017

P. Bruijns, 'Belangenverstrengeling: hoogleraar terecht ontslagen', *Limburgs Dagblad* 15 maart 2017

Bollen 2018

T. Bollen, 'Door Shell gefinancierd onderzoek stond aan de basis van afschaffing dividendbelasting', *FTM* 7 juni 2018

Bouter 2019

S. Bouter, 'Iederéén wil dat innovatieve idee hebben', *NRC* 28 maart 2019

Dahl 2018

I. Dahl, 'De verborgen deals van topartsen met de hulpmiddelenindustrie', *FTM* 13 december 2018

De Blok & Duijst 2019

A. de Blok & J. Duijst, 'Mijn universiteit zette me op een botte manier uit mijn bedrijf', *NOS* 6 januari 2019

De Graaf 2015

P. de Graaf, 'Hoogleraar VUmc verzwegen belangen kankeronderzoek', *de Volkskrant* 14 juni 2015

De Koning 1998

P. de Koning, 'De bijzonder hoogleraar is op zijn retour; Stoelendans op de universiteit', *NRC* 28 februari 1998

Driessen & Sterk 2005

C. Driessen & A. Sterk, 'De UvA is óók hotelbaas, vastgoedboer en een gym', *NRC* 4 maart 2015

Dohmen 2011A

J. Dohmen, 'Decaan TU Delft gaat in de fout', *NRC* 11 juni 2011

Dohmen 2011B

J. Dohmen, 'Ondernemende universiteit in zwaar weer', *NRC* 22 oktober 2011

Evenblij 1996

E. Evenblij, 'Professoren van de zaak', *de Volkskrant* 28 september 1996

Efting 2014

M. Efting, 'Zembla' brengt promotie op lustpil in diskrediet', *de Volkskrant* 10

Geels 2019

M. Geels, 'Onderzoekers Maastricht University fraudeerden met patenten', *NRC* 26 juni 2019

Gerth 2019

T. Gerth, 'Lightyear onthult prototype particuliere zonnwagen One', *Cursor* 2019

Hueck 2019

H. Hueck, 'Biotechbedrijf In Ovo haalt "enkele miljoenen" op', *FD* 29 oktober 2019

Huygen 2018

M. Huygen, 'Toets of onderzoek voor de overheid onafhankelijk is', *NRC* 9 oktober 2018

Hüzeir 2019

V. Hüzeir, 'In stilte brak de Erasmus Universiteit met Shell', *NRC (Opinie)* 13 maart 2019

Kinneging 1998

A.A.M. Kinneging, 'Contractonderzoek profiteert ten onrechte van faam universiteit', *Trouw* 19 december 1998

Kleef 2007

M. Kleef, 'Het mes snijdt aan twee kanten', *Delta* 5 april 2007

Kouwenhoven & Chorus 2018

A. Kouwenhoven & J. Chorus, 'Philip Morris wil invloed via terreurstudies', *NRC* 25 september 2018

Kwikkers 2017

P. Kwikkers, 'Transnationaal onderwijs: eigen vermogen bestaat niet', *Science Guide* 3 juli 2017

Kwikkers 2015

P. Kwikkers, 'Academische vrijheid: geest of spook?', *Science Guide* 19 november 2015

Lievisse Adriaanse 2019

M. Lievisse Adriaanse, 'Justitie-ambtenaren beïnvloeden WODC-onderzoek', *NRC* 15 januari 2019

Mevius 2017

L. Mevius, 'Financiële belangenconflicten bij onderzoekers, richtlijnenmakers en patiëntenorganisaties', *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* 13 februari 2017

O'Connor 2015

A. O'Connor, 'University Returns \$1 Million Grant to Coca-Cola', *New York Times* (Blog) 6 november 2015

Piersma 2017

J. Piersma, 'Harde woorden over zwijgende hoogleraren accountancy', *Het Financieele Dagblad* 14 april 2017

Pols 2016

G. Pols, 'Belastingprofessoren zelden volledig onafhankelijk', *de Volkskrant* 21 mei 2016

Putters 2016

K. Putters, 'Spreek niet van hoog en laag onderwijs', *Trouw* 23 juli 2016

Redactie *FD* 2019

Redactie, 'KLM en TU Delft ontwikkelen nieuw type vliegtuig', *FD* 2 juni 2019

Redactie *NRC* 2014

Redactie, 'In stilte gepromoveerd op lustpil', *NRC* 6 oktober 2014

Redactie *De Telegraaf* 1999

Redactie, 'TU Delft stimuleert nevenbanen', *De Telegraaf* 2 juli 1999

Redactie *Trouw* 1993

Redactie, 'Bijklussen mag bij afdracht verdiensten', 1 september 1993

Redactie *de Volkskrant* 1995

Redactie, 'UvA kan salaris hoogleraar met bijbaan korten', *de Volkskrant* 1 juli 1995

Roelants 2019

J. Roelants, 'De fiets die niet kan omvallen', *FD* 16 augustus 2019

Schouten & Woutersen 2022

J. Schouten, E. Woutersen, 'Kluwen van belangen', *De Groene Amsterdammer* 20 april 2022

Schouten, Woutersen & Visser 2022

J. Schouten, E. Woutersen & M. Visser, 'Deskundigen zien belangenconflict bij prominente alzheimeronderzoeker', *Trouw* 20 april 2022

Schotman 2022

T. Schotman, 'Eerste 150.000 kuikens geboren zonder het doden van haantjes met In Ovo-technologie', *Pluimveeweb* 2022

Simons 2018

W. Simons, 'International Tax Centre gaat dicht', *Leidsch Dagblad* 30 oktober 2018

Spijkerman 2013

C. Spijkerman, 'In wiens belang is die nevenfunctie?', *NRC* 23 november 2013

Stokmans 2018

D. Stokmans, 'Hoe een Leidse professor bouwde aan zijn eigen Harvard aan de gracht', *NRC* 5 oktober 2018

Strom 2016

M. Strom, 'Coca-Cola's secret plan to monitor Sydney University academic Lisa Bero', *The Sydney Morning Herald*, 21 oktober 2016

Van Beek & Kuijpers 2019

S. van Beek & K. Kuijpers, 'Ondernemende professoren van de universiteit Maastricht staken geld in eigen zak', *De Groene Amsterdammer*, 26 juni 2019

Van der Boon 2018

V. van der Boon, 'Minister eist miljoenen van Groningse universiteit voor boekhoudtruc bij Chinese campus', *FD* 31 augustus 2018

Van de Roer & Wessels 1992

R. van de Roer & P. Wessels, 'Privé-betalingen EUR-hoogleraren al jaren toegestaan', *NRC Handelsblad* 1 december 1999

Van Maanen 2015

H. van Maanen, 'Gesponsorde chirurgische trials vaker positief', *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 10 november 2015

Van Uffelen 2012

C. van Uffelen, 'Inspectie berispt college TU Delft', *Delta* 12 april 2012

Van Uffelen 2011

C. van Uffelen, 'TU neemt afstand van artikel NRC', *Delta* 22 oktober 2011

Vermeulen 2014

M. Vermeulen, 'Meer regels tegen verstrengeling van belangen bij promoties?', *de Volkskrant* 11 september 2014

Vernout 1994

E. Vernout, 'Geldschietter drukt stempel op onderzoek', *Het Parool* 27 april 1994

Versluis 1996

K. Versluis, 'Feodale regeling nevenwerkzaamheden', *Delta* 3 oktober 1996

Versteegh 1993

K. Versteegh, 'Ondernemende professor is vinding van Ritzen', *NRC Handelsblad* 19 juni 1993

Visser 2012

E. de Visser, 'Psychiatrie in greep commercie', *de Volkskrant* 14 maart 2012

Van der Wiel 2019

C. van der Wiel, 'Onderwijsinspectie: RUG stak onterecht 1 miljoen in Chinese campus', *NRC* 8 juli 2019

Von der Dunk 2013

T. Von der Dunk, 'Universiteit is tot hoer van het bedrijfsleven geworden', *de Volkskrant* 1 juli 2013

Zeemeijer 2018

I. Zeemeijer, 'Twijfels over onafhankelijkheid Rotterdam School of Management', *FD* juni 2018

Zeemeijer 2016A

I. Zeemeijer, 'Kritiek op innovatieclusters splijt de sector', *FD* 23 november 2016

Zeemeijer 2016B

I. Zeemeijer, 'Universiteiten en ziekenhuis starten gezamenlijk investeringsfonds', *Het Financieele Dagblad* 20 juni 2016

Zeemeijer 2016C

I. Zeemeijer 2016 'Start-ups betalen lening vaak niet volledig terug aan universiteit', *Het Financieele Dagblad* 10 maart 2016

Zeemeijer 2016D

Zeemeijer, 'Spin-offs zijn aangewezen op diepe zakken universitaire holding', *Het Financieele Dagblad* 25 februari 2016

Rechtspraakregister

HOF VAN JUSTITIE VAN DE EU

- HvJ EU 14 januari 2021, ECLI:EU:C:2021:13 (*RTS infra BVBA, Aannemingsbedrijf Norré-Behaegel BVBA/Vlaams Gewest*) | 1.4.2
- HvJ EU 28 oktober 2020, ECLI:EU:C:2020:865 (*INAIL/Zennaro Giuseppe Legnami Sas di Zennaro Mauro & C*) | 4.2.1
- HvJ EU 6 oktober 2020, ECLI:EU:C:2020:792 (*Europese Commissie/Hongarije*) | 5.2.1; 5.4.1; 6.2.3.1
- HvJ EU 27 september 2020, ECLI:EU:C:2020:754 (*NMI Technologietransfer GmbH/EuroNorm GmbH*) | 2.5.3.1
- HvJ EU 11 juni 2020, ECLI:EU:C:2020:450 (*Dôvera zdravotná poisť ovňa*) | 4.3.3.2
- HvJ EU 29 juli 2019, ECLI:EU:C:2019:624 (*Pelham e.a./Ralf Hütter, Florian Schneider-Esleben*) | 5.2.1
- HvJ EU 28 juli 2019, ECLI:EU:C:2019:634 (*Bayerische Motoren Werke AG/Europese Commissie*) | 4.2.2 | 4.3.4
- HvJ EU 4 juli 2019, ECLI:EU:C:2019:563 (*Kirschstein*) | 4.3.3.1
- Conclusie AG Bobek 15 november 2018, ECLI:EU:C:2018:918 (*Kirschstein*) | 4.3.3; 4.3.3.1
- HvJ EU 6 november 2018, ECLI:EU:C:2018:873 (*Scuola Elementare Maria Montessori/de Commissie*) | 4.3.3; 4.3.3.1
- HvJ EU 17 mei 2018, ECLI:EU:C:2018:320 (*Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW*), *SEW* 2019, 32, m.nt. Straetmans & Coenen | 4.3.1
- HvJ EU 27 juni 2017, ECLI:EU:C:2017:496 (*Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania/Ayuntamiento de Getafe*), *AB* 2017, 387, m.nt. Mohammad & Al Khatib | 4.1; 4.3.2.; 4.3.3; 4.3.3.1; 6.2.2.2
- Conclusie AG Kokott, HvJ EU 16 februari 2017, ECLI:EU:2017:135 (*Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania/Ayuntamiento de Getafe*) | 6.2.2.2
- HvJ EU 15 september 2016, ECLI:EU:C:2016:687 (*Landkreis Potsdam-Mittelmark/Finanzamt Brandenburg*) | 4.3.6
- HvJ EU 12 mei 2016, ECLI:EU:C:2016:334 (*Gemeente Borsele/Staatssecretaris van Financiën en Staatssecretaris van Financiën/Gemeente Borsele*) | 4.3.3.1
- HvJ EU 22 oktober 2015, ECLI:EU:C:2015:716 (*'EasyPay' AD, 'Finance Engineering' AD/Ministerski savet na Republika Bulgaria, Natsionalen osiguritelni institut*) | 4.3.3.2
- HvJ EU 12 december 2013, ECLI:EU:C:2013:831 (*Dirextra Alta Formazione srl/Regione Puglia*), *AB* 2014, 389, m.nt. Van den Brink & Mohammad | 4.1; 4.3.3; 4.3.3.1
- HvJ EU 9 december 2013, EU:C:2013:851 (*Association Vent De Colère! E.a.*) | 4.4
- HvJ EU 11 juli 2013, ECLI:EU:C:2013:514 (*Europese Commissie/Stichting Administratiekantoor Portielje*) | 4.3.6

- HvJ EU 19 december 2012, ECLI:EU:C:2012:821 (*Mitteldeutsche Flughafen AG en Flughafen Leipzig-Halle GmbH/Europese Commissie*) | 4.3.1
- HvJ EU 12 juli 2012, ECLI:EU:C:2012:449 (*Compass-Datenbank GmbH/Republik Österreich*) | 4.3.1; 6.4
- Conclusie AG Kokott 29 november 2012, ECLI:EU:C:2012:763 | 4.3.6
- HvJ 3 maart 2011, ECLI:EU:C:2011:112 (*AG2R Prévoyance*) | 4.3.3.2
- HvJ EU 20 mei 2010, ECLI:EU:C:2010:288 (*Emiliano Zanolini/Agenzia delle Entrate – Ufficio Roma 2*) | 4.3.3.1
- HvJ EU 16 december 2010, ECLI:EU:C:2010:787 (*AceaElectrabell Produzione SpA/Europese Commissie*) | 4.3
- HvJ EU 23 april 2009, ECLI:EU:C:2009:254 (*Sandra Puffer/Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Linz*) | 4.4
- HvJ EG 5 maart 2009, ECLI:EU:C:2009:127 (*Kattner Stahlbau GmbH/Maschinenbau- und Metall-Berufsgenossenschaft*) | 4.3.1; 4.3.3.2
- HvJ EU 1 juli 2008, ECLI:EU:C:2008:376 (*Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)/Elliniko Dimosio*) | 2.5.3.1
- HvJ EU 18 december 2007, ECLI:EU:C:2007:816 (*Hans-Dieter Jundt en Hedwig Jundt/Finanzamt Offenburg*) | 4.3.3.1
- HvJ EG 11 september 2007, ECLI:EU:C:2007:492 (*Herbert Schwarz en Marga Gootjes-Schwarz/Finanzamt Bergisch Gladbach*) | 4.3.3.1
- HvJ EG 11 september 2007, ECLI:EU:C:2007:495 (*Commissie/Bondsrepubliek Duitsland*) | 4.3.3; 4.3.3.1
- HvJ EG 10 januari 2006, ECLI:EU:C:2006:8 (*Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze SpA e.a.*) | 4.3.1
- Conclusie AG Jacobs 27 oktober 2005, ECLI:EU:C:2005:655 | 4.3.1
- HvJ EG 16 maart 2004, ECLI:EU:C:2004:150 (*AOK Bundesverband*) | 4.3.1
- HvJ EG 24 juli 2003, ECLI:EU:C:2003:415 (*Altmark Trans GmbH*) | 4.2.3
- Conclusie AG Jacobs HvJ EG 22 mei 2003, ECLI:EU:C:2003:304 (*AOK Bundesverband*),
- HvJ EG 16 mei 2002, ECLI:EU:C:2002:294 (*Franse Republiek/Commissie*) | 4.3.1; 4.4
- HvJ EG 22 januari 2002, ECLI:EU:C:2002:36 (*Cisal di Battistello Venanzio & C. Sas/Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL)*) | 4.3.1; 4.3.3.2
- HvJ EG 12 september 2000, ECLI:EU:C:2000:428 (*P. Pavlov e.a./Stichting Pensioenfond Medische Specialisten*) | 4.3
- HvJ EG 3 oktober 2000, ECLI:EU:C:2000:529 (*The Queen/H.M. Treasury*) | 4.3.3.1
- HvJ EU 16 november 1995, ECLI:EU:C:1995:392 (*Fédération française des sociétés d'assurance e.a./Ministère de l'Agriculture et de la Pêche*) | 4.3.1; 4.3.3.2
- HvJ EG 7 december 1993, ECLI:EU:C:1993:916 (*S.M. Wirth S/Landeshauptstadt Hannover*) | 4.3.3.1
- HvJ EG 17 februari 1993, ECLI:EU:C:1993:63 (*Chr. Poucet/AG en Camulrac en D. Pistre/Cancava*) | 4.3.1; 4.3.3.2
- HvJ EG 21 maart 1990, ECLI:EU:C:1990:125 (*Koninkrijk België/Commissie*) | 4.5.1
- HvJ EG 27 september 1988, ECLI:EU:C:1988:451 (*Belgische Staat/R. Humbel en M.-Th. Edel*) | 4.3.3.1
- HvJ EG 16 juni 1987, ECLI:EU:C:1987:283 (*Commissie/Italiaanse Republiek*) | 4.3.3.2
- HvJ EG 9 maart 1978, ECLI:EU:C:1978:49 (*Simmenthal*) | 5.3.3.2

GERECHT EU EN EVA-HOF

- Gerecht EU 14 juli 2016, ECLI:EU:T:2016:406 (*Bondsrepubliek Duitsland/Europese Commissie*) | 4.1
- Gerecht EU 12 juni 2014, ECLI:EU:T:2014:497 (*Scheepsbouwkundig Advies- en Rekencentrum (Sarc) BV/Europese Commissie*) | 2.4.3; 4.5.3
- Gerecht EU 28 januari 1999, ECLI:EU:T:1999 (BAI/*Commissie*) | 4.5.1
- Gerecht EG 12 december 1996, ECLI:EU:T:1996:194 (*Compagnie nationale Air France/verzoekster*) | 4.4
- EVA-Hof 21 februari 2008, zaak E-5/07 (*Private Barnehagers Landsforbund*) | 4.3.3.1

EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- EHRM 7 juli 2020, nr. 57462/19, ECLI:CE:ECHR:2020:0707DEC005746219, JAR 2020/255 | 5.4.5
- EHRM 5 november 2019, ECLI:CE:ECHR:2019:1104JUD001160815 | 5.4.5
- EHRM 19 juni 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:0619JUD002023306 (*Kula/Turkije*) | 5.4.3
- EHRM 28 november 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:1128JUD007083813 (*Antović and Mirković/Montenegro*) | 5.4.3
- EHRM 17 november 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1117JUD005900108 (*Karapetyan e.a./Armenië*) | 5.4.3
- EHRM 15 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD002751008 | 5.4.3
- EHRM 16 april 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:0416JUD007904012 (*Rubins/Letland*) | 5.4.3
- EHRM 13 januari 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:0113JUD007904012 | 5.4.3
- EHRM (GK) 15 maart 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0315JUD000414904 (*Aksu/Turkije*) | 5.4.3
- EHRM 27 mei 2014, ECLI:CE:ECHR:2014:0527JUD0000034604 (*Mustafa Erdoğan e.a./Turkije*) | 5.2.2.1; 5.4.3
- EHRM 27 mei 2014, ECLI:CE:ECHR:2014:0527JUD0000034604 | 5.4.3
- EHRM (GK) 13 juli 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0713JUD001635406 (*Mouvement Raelien Suisse/Zwitserland*) | 5.4.3
- EHRM (GK) 22 mei 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0522JUD0000012605 (*Scoppola/Italië*) | 5.4.3
- EHRM 3 april 2012, ECLI:CE:ECHR: 2012: 0403JUD004172306 (*Gillberg/Zweden*) | 5.2.2.7; 5.4.3
- EHRM 20 september 2011, ECLI:CE:ECHR:2011:0920JUD001725209 (*Sapan/Turkije*) | 5.2.2.1; 5.4.3
- EHRM 23 november 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:1123JUD006004108 (*Hirst/Verenigd Koninkrijk*) | 5.4.3
- EHRM 20 oktober 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:1020JUD003912805 (*Lombardi Vallauri/Italië*) | 5.4.3
- EHRM 23 juni 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0623JUD001708903 (*Sorguç/Turkije*) | 5.2.1; 5.2.2.1; 5.2.2.3; 5.4.3
- EHRM 15 februari 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0215JUD001999702 (*Boldea/Roemenië*) | 5.4.3
- EHRM 6 oktober 2005, ECLI:CE:ECHR:2005:1006JUD007402501 (*Hirst/Verenigd Koninkrijk*) | 5.4.3

- EHRM 28 februari 2002, ECLI:CE:ECHR:2002:0226JUD002927195 (*Dichand e.a./Oostenrijk*) | 5.4.3
- EHRM 27 februari 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0227JUD002695895 (*Jerusalem/Oostenrijk*) | 5.4.3
- EHRM 25 november 1999, ECLI:CE:ECHR:1999:1125JUD002311893 | 5.4.3
- EHRM 28 oktober 1999, ECLI:CE:ECHR:1999:1028JUD002839695 (*Wille/Liechtenstein*) | 5.4.3
- EHRM 28 september 1999, ECLI:CE:ECHR:1999:0928JUD002811495 (*Dalban/Roemenie*) | 5.4.3
- EHRM 25 augustus 1998, ECLI:CE:ECHR:1998:0825JUD002518194 (*Hertel/Zwitserland*) | 5.4.3
- EHRM 27 maart 1996, ECLI:CE:ECHR:1996:0327JUD001748890 (*Goodwin/Verenigd Koninkrijk*) | 5.2.2.7
- EHRM 26 september 1995, ECLI:CE:ECHR:1995:0926JUD001785191 (*Vogt/Duitsland*) | 5.4.3
- EHRM 26 november 1991, appl.no. 13585/88 (*The observer & Guardian/Verenigd Koninkrijk*) | 5.4.3.2
- EHRM 20 november 1989, ECLI:CE:ECHR:1989:1120JUD001057283 (*Markt intern Verlag en Beermann/Duitsland*) | 5.4.3
- EHRM 8 juli 1986, ECLI:CE:ECHR:1986:0708JUD000981582 (*Lingens/Oostenrijk*) | 5.4.3
- ECvRM 12 oktober 1983, ECLI:CE:ECHR:1981:1105JUD000721575 (*X/Verenigd Koninkrijk*) | 5.4.3

HOGE RAAD

- Conclusie AG De Bock HR 11 maart 2022, ECLI:NL:PHR:2022:231 | 5.3.3.2
- HR 26 november 2021, ECLI:NL:HR:2021:1778 | 2.5.2.2
- Conclusie AG De Bock, HR 11 maart 2022, ECLI:NL:PHR:2022:231 | 5.3.1.3; 5.4.5
- AG De Bock 24 juni 2016, ECLI:NL:PHR:2016:992 (*Hollanda Türkiyeli Isciler Birliği e.a./De Staat der Nederlanden*) | 5.4.2
- AG Langemeijer 22 januari 2016, ECLI:NL:PHR:2016:8 (*Universiteit Leiden e.a./Stichting Collectieve Actie Universiteiten*)
- HR 14 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2341 | 5.4.2
- HR 3 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:1049 (*Universiteit Leiden e.a./Stichting Collectieve Actie Universiteiten*)
- HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:841 (*GS media b.v./Sanoma Media e.a.*) | 5.4.3
- HR 18 januari 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB3210 (*Onrechtmatige perspublicatie*) | 5.4.5
- HR 26 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA0033 | 2.5.2.7
- HR 23 mei 1961, ECLI:NL:HR:1961:154 (*Vestigingsbesluit Grafische Bedrijven*) | 5.3.3.2
- HR 21 april 1910, W. 9018 | 5.3.3.2
- HR 7 november 1892, W. 6259 | 5.3.4.2

GERECHTSHOF

- Hof Amsterdam 12 november 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:4091 (*dr. X/Academisch Medisch Centrum Amsterdam e.a.*) | 5.7.1

- Hof Arnhem-Leeuwarden 28 juni 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:5204 (*Inspecteur van de Belastingdienst/kantoor Groningen/Stichting X*) | 4.3.3.1
- Hof Amsterdam 18 juni 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:2913 (*Uitvoervergunning wetenschappelijke manuscripten*) | 5.3.4.2
- Hof Den Haag 21 oktober 2008, ECLI:NL:GHSGR:2008:BH1623 (*Consumentenbond/curator Eye Center Europe b.v.*) | 5.4.5

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

- Conclusie AG Widdershoven, Raad van State 22 december 2021, ECLI:NL:RVS:2017:3557 (*exceptieve toetsing*) | 1.4.2
- ABRvS 27 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:143 | 2.4.4
- ABRvS 30 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2302 (*Medice*), AB 2021/24, mnt. Drahmman & Bakkum | 5.3.1.2
- ABRvS 23 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:803 (*HV Desk*), AB 2016/286, m.nt. Drahmman | 3.3.2.3.2
- ABRvS 30 januari 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BY9933 (*LOI en NTI/Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*), AB 2014, 344, m.nt. Barkhuysen & Claessens | 4.3.3
- ABRvS 17 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3379 (*Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio*), AB 2015/129, m.nt. Peters | 3.3.2.3.2
- ABRvS 23 september 2009, ECLI:NL:RVS:2007:BB4735 | 5.3.1.2
- ABRvS 3 oktober 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BB4735, JB 2017, 15, M.O-V; *Mediaforum 2007-II*, 12, m.nt. Daalder | 5.3.1.2
- ABRvS 22 januari 2007, ECLI:NL:RVS:2007:AZ7882 (*Appellant/de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie*) | 2.3.3
- ABRvS 19 juli 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AY4273 (*Appellant/college van beroep voor de examens Hogeschool Zuyd*) | 2.5.2.2

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

- CRvB 1 juli 2019, ECLI:NL:CRVB:2009:2018 | 1.4.2
- CRvB 26 juli 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BX2797 | 5.3.1.3
- CRvB 27 oktober 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AU5749 (*Raad van Bestuur van het academisch ziekenhuis Maastricht*)
- CRvB 23 juni 1994, ECLI:NL:CRVB:1994:ZB5052 | 5.3.3.3
- CRvB 13 mei 1993, ECLI:NL:CRVB:1993:AK5601 (*Eiser/College van bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam*), TAR 1993/152, m.nt. Pennarts | 1.4.2
- CRvB 16 november 1989, ECLI:NL:CRVB:1989:AK4870 | 5.3.3.1

COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

- CBb 14 mei 2019, ECLI:NL:CBB:2019:204 | 4.3.1
- CBb 19 februari 2019, ECLI:NL:CBB:2019:71 (*Appellant/Minister van Economische Zaken en Klimaat*) | 4.4

- CbB 9 juli 2008, ECLI:NL:CBB:2008:BD8180 (*Hanseland b.v. /Staatssecretaris van Economische Zaken*) , AB 2008, 340, m.nt. Van Angeren | 3.3.2.3.2

RECHTBANKEN

- Rb. Den Haag 21 oktober 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:8623 | 6.4
- Rb. Overijssel 18 mei 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:1772, AB 2020/426, m.nt. Van den Brink en Van Waarde | 3.3.2.3.2
- Rb. Midden-Nederland 23 januari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:22 | 5.4.5
- Rb. Gelderland 30 oktober 2019, ECLI:NL:RBGEL:2019:5368 | 5.4.5
- Rb. Overijssel 27 mei 2019, ECLI:NL:RBOVE:2019:1798 | 2.5.3.7
- Rb. Amsterdam 21 maart 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:2198 | 5.7.1
- Rb. Midden-Nederland 6 juli 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:3117 | 5.2.2.5
- Rb. Amsterdam 11 juni 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:4902 | 2.5.2.7
- Rb. Rotterdam 22 juni 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:4648 | 3.2.5.3
- Rb. Overijssel 17 mei 2017, ECLI:NL:RBOVE:2017:2050 | 5.8.4.1
- Rb. Den Haag 26 april 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:4278 | 2.4.3
- Rb. Limburg 3 maart 2017, ECLI:NL:RBLIM:2017:1964 | 5.8.4.1
- Rb. Amsterdam 21 november 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:7688 | 5.8.2
- Rb. Amsterdam 17 juli 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:4472 | 2.5.3.7 | 5.8.1
- Rb. Den Haag 19 augustus 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:9797 | 3.3.2.3.2
- Rb. Amsterdam 1 oktober 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:7570, AB 2015/124, m.nt. Den Ouden | 3.3.2.3.2
- Rb. Noord-Holland 20 september 2013; ECLI:NL:RBNHO:2013:8527 | 5.3.3.2
- Rb. Amsterdam 11 september 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:5591, JG 2013/68, m.nt. Al Khatib & Barkhuysen (*MuzyQ*) | 3.3.2.3.2
- Rb. Utrecht 12 december 2012, ECLI:NL:RBUTR:2012:BY6274 | 5.4.3
- Rb. Arnhem (vzr.) 7 juli 2011, ECLI:NL:RBARN:2011:BR0659 (*NIK/WUR*) | 5.4.5
- Rb. Arnhem (vzr.) 13 mei 2011, ECLI:NL:RBARN:2011:BQ4381 (*Orbus*) | 5.4.5
- Rb. (vz) Maastricht 3 mei 2010, ECLI:NL:RBMAA:2010:BM3162 (*Academische Ziekenhuis Maastricht/Provincie Limburg*) | 4.5.1
- Rb. Arnhem 26 februari 2010, ECLI:NL:RBARN:2010:BL7287 | 2.5.2.2
- Rb. Arnhem 18 juli 2009, ECLI:NL:RBARN:2008:BD7578, RAV 2008, 94 | 5.4.5
- Rb. Amsterdam 18 februari 2009, ECLI:NL:RBAMS:2009:BH6937 | 3.3.2.1
- Rb. Leeuwarden 10 juli 2008, ECLI:NL:RBLEE:2008:BD7123 | 2.5.2.2
- Rb. Roermond 19 februari 2008, ECLI:NL:RBROE:2008:BC6872 | 2.5.2.2
- Rb. Leeuwarden 23 april 2003, ECLI:NL:RBLEE:2003:AF8040 | 6.2.2.1
- Rb. Den Haag 21 augustus 2002, ECLI:NL:RBSGR:2002:AE7365 | 5.4.5
- Pres. Rb. 's-Gravenhage 11 augustus 1988, NJB 1988/28, p. 1031-1032, m.nt. Van Male | 1.4.2

Curriculum vitae

Ali Hussein Ali Mohammad (1991) behaalde zijn bachelor Rechtsgeleerdheid (2013) en masterspecialisatie Staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden (2015). Tijdens zijn studies voltooide hij het Honours College Law en het Talent Programme van de Graduate School van de rechtenfaculteit. Naar aanleiding van zijn bachelorscriptie publiceerde hij een artikel over private activiteiten in het hoger onderwijs. Deze publicatie is bekroond met de NVOR/Mentink Award, een prijs ter aanmoediging van debuterende onderwijsrechtelijke auteurs.

Naast zijn studie was hij student-assistent Staats- en bestuursrecht (2011-2013) en redactie-assistent bij het Nederlands Tijdschrift voor Mensenrechten (2011-2014). Verder is hij in 2013 onder meer actief geweest als stagiair onderzoeker voor de WODC-wetsevaluatie van titel 4.4 Awb (bestuursrechtelijke geldschulden), juridisch assistent bij het advocatenkantoor Stibbe en stagiair bij AKD.

Tijdens en na zijn masterstudie was hij werkzaam als onderzoeks- en onderwijsmedewerker bij de afdeling Staats- en bestuursrecht van de Universiteit Leiden (2014-2015) en heeft hij in opdracht van Wetgevingswerken mee-geschreven aan een onderzoeksrapport over een fraudebestendig persoons-gebonden budget (2015).

In 2015 verwierf hij financiering uit het programma *NWO Onderzoekstalent* en hij werkte van 2015 tot 2020 als promovendus aan zijn onderzoek bij de afdeling Staats- en bestuursrecht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Naast het verzorgen van bachelor- en masteronderwijs, gaf hij regelmatig postacademische cursussen.

Sinds 2020 is hij werkzaam als wetgevingsjurist bij Wetgevingswerken te Rotterdam. Hij is daarnaast vanaf 2018 bestuurslid van Stichting Civic en sinds 2021 extern lid van de examencommissie van de Academie voor Wetgeving en de Academie voor Overheidsjuristen.

In de boekenreeks van het E.M. Meijers Instituut van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden zijn in 2020, 2021 en 2022 verschenen:

- MI-356 N. Sánchez, *International law and the sustainable governance of shared natural resources. A principled approach*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020, ISBN 978 94 0282 145 1
- MI-357 S.S. Arendse, *De uiterlijke verschijningsvorm in het strafrecht. Een analyse van de jurisprudentie van de Hoge Raad*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 844 4
- MI-358 J. Reef, M. Jelts & Y.N. van den Brink, *De PIJ-maatregel doorgelicht. Juridische grondslagen, populatiekenmerken, gedragsverandering en recidive*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2020, ISBN 978 94 6240 608 7
- MI-359 S. Guo, *Recognition of Foreign Bank Resolution Actions*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020
- MI-360 B. Muscat, *Insolvency Close-out Netting: A comparative study of English, French and US laws in a global perspective*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020
- MI-361 J.M. ten Voorde, S.V. Hellemons & P.M. Schuyt, *Discriminatie als strafbeïnvloedende omstandigheid bij strafbare feiten, Een rechtsvergelijkende studie*, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 8710
- MI-362 F. Afandi, *Maintaining Order: Public Prosecutors in Post-Authoritarian Countries, the Case of Indonesia*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2020
- MI-363 R.M. Koenraadt, M.M. Boone, S.E. Rap & S. Kappert, *Financieel toezicht binnen het (jeugd)strafrecht. Een onderzoek naar het verloop, de resultaten en mogelijke uitbreiding van verplicht financieel toezicht binnen het (jeugd)strafrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 933 5
- MI-364 J.J. Asscher, Y.N. van den Brink, H.E. Creemers, E. Huls, E.K. van Logchem, N. Lynch & S.E. Rap, *De strafmaat voor jeugdige daders van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven in internationaal perspectief*, Den Haag: Boom juridisch 2020, ISBN 978 94 6290 943 4
- MI-365 M.P.A. Spanjers, *Belastingbudget. Onderzoek betekenis budgettaire impact belastingen bij parlementaire vaststelling belastingwetgeving* (diss. Leiden), Den Haag: Flosvier 2021, ISBN 978 90 8216 072 7
- MI-366 J. Zhang, *The Rationale of Publicity in the Law of Corporeal Movables and Claims. Meeting the Requirement of Publicity by Registration?* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2021
- MI-367 B.C.M. van Hazebroek, *Understanding delinquent development from childhood into early adulthood in early onset offenders* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021, ISBN 978 94 6421 2723
- MI-368 M.R. Manse, *Promise, Pretence and Pragmatism – Governance and Taxation in Colonial Indonesia, 1870-1940* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021
- MI-369 M.E. Stewart, *Freedom of Overflight: – A Study of Coastal State Jurisdiction in International Airspace* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021
- MI-370 M.T. Beumers, *De bescherming van immateriële contractuele belangen in het schadevergoedingsrecht* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2021, ISBN 978 94 6290 962 5
- MI-371 C.M. Sandelowsky-Bosman, T. Liefwaard, S.E. Rap & F.A.N.J. Goudappel, *De rechten van ongedocumenteerde kinderen in Curaçao – een gezamenlijke verantwoordelijkheid*, Den Haag: Boom juridisch 2021, ISBN 978-94-6290-965-6
- MI-372 G.J.A. Geertjes, *Staatsrecht en conventie in Nederland en het Verenigd Koninkrijk*, (diss. Leiden), Zutphen, Uitgeverij Paris bv 2021, ISBN 978 94 6251 270 2
- MI-373 L. Noyon, *Strafrecht en publieke opinie. Een onderzoek naar de relatie tussen de strafrechtspleging en het publiek, met bijzondere aandacht voor het Openbaar Ministerie*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2021, ISBN 978 94 6290 978 6
- MI-374 F. Behre, *A European Ministry of Finance? Charting and Testing the National Constitutional Limits to EU Fiscal Integration*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021
- MI-375 R. Spence, *Collateral transactions and shadow banking* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021

- MI-376 B.H.M. Custers, F. Dechesne & S. van der Hof (red.), *Meesterlijk. Liber amicorum ter gelegenheid van het emeritaat van prof. dr. Jaap van den Herik*, Amsterdam: Ipskamp Printing 2021
- MI-377 E. Campfens, *Cross-border claims to cultural objects. Property or heritage?*, (diss. Leiden), The Hague: Eleven 2021, ISBN 978 94 6236 250 5
- MI-378 S.R. Bakker, *Uitzonderlijke excepties in het strafrecht. Een zoektocht naar systematiek bij de beslissingen omtrent uitsluiting van strafrechtelijke aansprakelijkheid in bijzondere contexten*, (diss. Rotterdam), Den Haag: Boom juridisch 2021, ISBN 978 94 6290 998 4, ISBN 978 90 5189 194 2 (e-book)
- MI-379 M. Gkliati, *Systemic Accountability of the European Border and Coast Guard. The legal responsibility of Frontex for human rights violations*, (diss. Leiden), Alblasserdam: Ridder-print 2021
- MI-380 C.-I. Grigorieff, *The Regime for International Air Carrier Liability. To what Extent has the Envisaged Uniformity of the 1999 Montreal Convention been Achieved?*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2021
- MI-381 M. Stam, *Essays on Welfare Benefits, Employment, and Crime*, (diss. Leiden)
- MI-382 C.M.F. Mommers, *Voluntary return and the limits of individual responsibility in the EU Returns Directive*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022, ISBN 978 94 6421 583 0
- MI-383 M.E. Franke, *Over de grens van de onrechtmatige daad. Een onderzoek naar de plaats van de rechtvaardiging in het buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2022, ISBN 978 94 6290 152 0
- MI-384 B.L. Terpstra, *Instrumental and normative pathways to compliance. Results from field research on moped drivers*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022
- MI-385 Q. Mauer, *Application, Adaptation and Rejection. The strategies of Roman jurists in responsa concerning Greek documents*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2022, ISBN 978 94 6236 291 8, ISBN (e-book) 978 90 5189 952 8
- MI-386 F. Tan, *The Duty to Investigate in Situations of Armed Conflict. An examination under international humanitarian law, international human rights law, and their interplay*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022
- MI-387 G.G. Lodder, *Recht doen of Recht hebben. Een analyse van de rechten van de migrant op bescherming door de staat tegen arbeidsuitbuiting*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022, ISBN 978 94 6421 679 0
- MI-388 M. Mannan, *The Emergence of Democratic Firms in the Platform Economy: Drivers, Obstacles and the Path Ahead*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022
- MI-389 A.M. Bouland, *'Please Give Me My Divorce'. An Ethnography of Muslim Women and the Law in Senegal*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022
- MI-390 B.J. Braak, *Overcoming ruptures: Zande identity, governance, and tradition during cycles of war and displacement in South Sudan and Uganda (2014-9)*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022
- MI-391 S.R. Varadan, *Article 5 of the UIN Convention on the Rights of the Child. Parental guidance and the evolving capacities of the child*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022, ISBN 978 94 6421 700 1
- MI-392 J.M.W. Pool, *De rol van de curator bij de aanpak van onregelmatigheden. Een empirisch-juridisch onderzoek naar de rol van de curator in de praktijk bij de aanpak van onregelmatigheden voor en tijdens faillissement*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022, ISBN 978 94 6421 827 5
- MI-393 D.S. Verkroost, *'Met zachte drang'. Uitgangspunten voor jeugdhulpverlening op het snijvlak van vrijwilligheid en dwang*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2022, ISBN 978 94 6212 735 7, ISBN 978 94 0011 197 4 (e-book)
- MI-394 D. Mândrescu, *The application of EU antitrust law to (dominant) online platforms*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2022
- MI-395 A.H.A. Mohammad, *De normering van academisch ondernemerschap. Perspectieven vanuit het onderwijs(bekostigings)recht, het Europees staatssteunrecht en de academische vrijheid & wetenschappelijke integriteit*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023